

EXPOZIȚIA „ORAȘUL BUCUREȘTI LA A XX-A ANIVERSARE A ELIBERĂRII PATRIEI”, ORGANIZATĂ DE MUZEUL DE ISTORIE A ORAȘULUI BUCUREȘTI

de ANA BENE

Pe linia sarcinilor ce revin muzeelor — ca așezăminte culturale — de a participa activ la opera de educare și culturalizare a maselor, Muzeul de istorie a orașului București a deschis cu prilejul celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist, o expoziție temporară care ilustrează principalele succese obținute de oamenii muncii din Capitală, sub conducerea P.M.R., pe drumul construcției socialismului.

Puternicele prefaceri revoluționare ce au avut loc în țara noastră în toate domeniile de activitate în cei 20 de ani de la eliberare și care și-au găsit o vie reflectare și în prefacerile ce s-au petrecut în orașul nostru — principalul centru economic, politic și cultural al țării — a îndreptățit personalul muzeului să pornească la lucru cu convingerea că prin realizarea în condiții optime a acestei expoziții, vor contribui la educația comunistă a maselor muncitoare, la întărirea sentimentului de dragoste și încredere în partidul sub conducerea căruia s-au înfăptuit aceste prefaceri, la adâncă admirație față de munca entuziastă, plină de avânt constructiv a maselor de oameni ai muncii din Capitală care și-au pus brațele și mintea în slujba prosperității patriei.

Expoziția a fost organizată în două pavilioane ale parcului de cultură și odihnă Herăstrău, pe un spațiu liniar exponabil de 80 m.

Respectând tematica expoziției, primul pavilion a fost rezervat problemelor politice, economice și de gospodărie comunală, iar cel de-al doilea pavilion problemelor culturale, sanitare, sportive și de creștere continuă a nivelului de trai material și cultural al maselor. După un panou ce cuprinde portretul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej și un citat referitor la succesele cu care întâmpină oamenii muncii cea de-a XX-a aniversare a eliberării patriei, se trece la prezentarea primei teme „Principalele evenimente politice care au marcat etape în luarea întregii puteri politice de către clasa muncitoare”, rezolvată pe trei panouri. Căutând să se sublinieze în cadrul acestei teme rolul maselor muncitoare bucureștene

conduse de partid pentru victoria insurecției armate din August 1944, instaurarea unui regim democrat-popular și proclamarea Republicii Populare Române, au fost alese fotografiile și manifestele menite să ilustreze concludent aceste fapte, folosindu-se în același timp și citate luate din materialele de partid care arată în mod clar și concis importanța acestor evenimente pentru desfășurarea ulterioară a istoriei patriei noastre. Aspecte din timpul luptelor purtate de către formațiunile patriotice de luptă și ostași ai armatei române pentru zdrobirea trupelor hitleriste din împrejurimile Capitalei, împreună cu un Manifest lansat de Comandamentul formațiunilor patriotice de luptă ce mobilizează populația Capitalei împotriva coteritorilor germani ilustrează lupta dusă sub conducerea P.C.R. pentru curățirea Capitalei de hitleriști. De asemenea fotografiile demonstrațiilor ce au avut loc în orașul nostru împotriva guvernului reacționar Rădescu pentru formarea unui guvern democratic, alături de o imagine ce depășește prin dimensiuni pe celelalte două ce îl reprezintă pe tov. Gheorghe Gheorghiu-Dej rostindu-și cuvântarea la mitingul celor 800.000 de cetățeni adunați în Piața Națiunii (azi Piața Unirii), la 6 Martie 1945 în vederea instaurării unui guvern democrat, ilustrează rolul decisiv al maselor populare în lupta pentru putere.

În a doua temă „București, principalul centru industrial al țării“, expusă pe șapte panouri, s-a urmărit să se evidențieze uriașa dezvoltare pe care a luat-o industria bucureșteană în ultimele decenii precum și faptul că orașul nostru este principalul centru industrial al României. Subliniind printr-un citat politica P.M.R. în problema industrializării socialiste a țării, s-a trecut la prezentarea tuturor ramurilor industriale începând cu industria grea și continuând cu cea electrotehnică, chimică, a materialelor de construcții, prelucrarea lemnului, textilă, confecții, încălțăminte și încheind cu industria alimentară. Pentru fiecare din aceste ramuri a fost folosit câte un panou iar industriei grele, având în vedere importanța problemei, i s-a rezervat două panouri, căutându-se astfel individualizarea fiecărei probleme. Fotografii cu aspecte din marile întreprinderi bucureștene, judicios selecționate, texte ce ilustrează volumul și dinamica producției din Capitală expuse în cifre comparative, precum și proporția acesteia în ansamblul economic al țării sînt mijloacele folosite pentru ilustrarea industriei bucureștene.

„Comerțul în București“ a treia temă expusă în primul pavilion, cuprinsă în două panouri este ilustrată prin fotografiile ce reprezintă aspecte noi ale magazinelor existente în Capitală și târguri internaționale, precum și texte referitoare la volumul și valoarea mărfurilor desfăcute prin comerțul socialist, evidențiindu-se astfel dezvoltarea continuă a comerțului bucureștean ca expresie a grijii pe care o poartă P.M.R. creșterii permanente a bunăstării fiecărui om al muncii. De asemeni, s-a ilustrat rolul deosebit de important pe care îl joacă orașul București în comerțul exterior al țării.

Tema „Realizări în domeniul gospodăriei comunale“ divizată pe următoarele probleme: alimentarea cu apă, canalizarea, iluminatul public și transportul de călători încheie expunerea primului pavilion. Consecvenți aceleiași preocupări de individualizare a temelor pe panouri distincte a fost rezervat și aici câte un panou fiecărei probleme. Căutînd să fie ilustrate succesele deosebite înregistrate în domeniul edilitar au fost alese

exponatele cele mai grăitoare în acest sens. Fotografii reprezentând importante realizări în domeniul alimentării cu apă, lucrările de canalizare efectuate în ultima vreme, vederea oraşului iluminat cu neon şi vapori de mercur, diferitele noi tipuri de mijloace de transport în comun ce deservesc populaţia Capitalei alături de texte cuprinzând date ce ilustrează creşterea reţelei de distribuire a apei, a reţelei de canalizare, a numărului abonaţilor la reţeaua de energie electrică precum şi a reţelei de transport în comun, sînt materiale care au rezolvat în mod concludent tema propusă.

Păşind în pavilionul următor vizitatorul are imaginea completă a avîntului impetuos pe care l-a cunoscut Capitala noastră în ultimii ani în domeniul construcţiilor de locuinţe. Urmărindu-se să se sublinieze acest lucru, a fost folosită metoda de a pune faţă în faţă, în unele cazuri, Bucureştii de ieri cu cel de astăzi. Aşa, de exemplu, gropile Floreasca sau Vergului, alături de modernele blocuri şi construcţii ce se ridică astăzi pe aceste locuri, scot mai mult în evidenţă vasta acţiune de construcţie a locuinţelor iniţiată de P.M.R. din grija deosebită pentru ridicarea nivelului de trai a oamenilor muncii şi de ştergere treptată a contrastului dintre centru şi periferie. Cîteva fotografii şi texte arătînd situaţia clădirilor oraşului imediat după război şi mai ales aspecte reprezentînd participarea populaţiei bucureştene la refacerea întreprinderilor industriale, a instalaţiilor de canalizare, apă, lumină electrică, pavaje şi a unor imobile în perioada 1944—1947 sînt în măsură să oglindească unele aspecte ale înfăţişării Capitalei înainte de începerea reconstrucţiei Bucureştilor. Fotografii cu primele ansambluri de locuinţe ridicate în Capitală, alături de altele ce înfăţişează impunătoarele şi modernele ansambluri arhitectonice din cartierele muncitoreşti sau din centrul oraşului, realizate pe baza unei schiţe de sistematizare concepută după cele mai înaintate principii de urbanistică, sînt menite să dea vizitatorilor o imagine cit mai exactă amploarei deosebite pe care au luat-o construcţiile în Capitală, mai ales în ultimii ani. Diferitele texte cu cifre, exprimînd ritmul uriaş de creştere al construcţiilor de locuinţe precum şi fondurile importante de investiţii alocate de stat în lucrările de construcţii-montaj completează şi întregesc tabloul măreţei opere de reconstrucţie a Capitalei.

Tema următoare „Bucureştii, principalul centru cultural al ţării“ este expusă pe şapte panouri îmbrăţişînd diferite aspecte ale dezvoltării culturale: învăţămînt, ştiinţă, literatură, biblioteci, case de cultură, cămine culturale, muzee, teatre, instituţii muzicale, universităţi muncitoreşti şi populare, cinematografe etc. Avînd în vedere complexitatea şi importanţa primei probleme — învăţămîntul — spaţiul exponabil afectat a fost mai întins în comparaţie cu celelalte probleme şi anume trei panouri. Folosind aceleaşi materiale de expunere, fotografii şi texte, s-a urmărit să se ilustreze diferitele aspecte şi trepte ale dezvoltării învăţămîntului pentru lichidarea stării de înapoiere culturală a populaţiei bucureştene şi crearea de către partid şi guvern a tuturor condiţiilor cuceririi de către tineret a celor mai înalte culmi ale ştiinţei. Graficele privind creşterea numărului elevilor, şcolilor, facultăţilor, studenţilor şi căminelor studenţeşti, cuprinzînd date comparative între anul 1938, anul de maximă dezvoltare a regimului burghezo-moşieresc şi anul şcolar 1963/1964 îşi ajung scopul fiind deosebit de concludente în ilustrarea puternicei dezvoltări a învăţămîntului în cele două decenii de la eliberare. Pentru a sublinia faptul că oraşul

București este principalul centru cultural al țării au fost folosite o serie de fotografii și texte prezentând aspecte și date referitoare la activitatea institutelor de cercetare științifică existente în București, la diferite manifestări științifice și literare, unele cu caracter internațional care au avut loc în Capitală. Reține atenția panoul consacrat marelui poet Mihail Eminescu și sesiunii festive ce a avut loc în 1964 cu prilejul comemorării a 75 de ani de la moartea lui. Imagini reflectând biblioteca tehnică a uzinelor „23 August” și o seară distractivă la casa de cultură a tinerețului din raionul Tudor Vladimirescu, alături de graficul cu numărul căminelor culturale, caselor de cultură și muzeelor, rezolvă pe un panou problema bibliotecilor și a caselor de cultură pentruca în panoul următor, în continuarea tratării aceleași teme, să fie ilustrate unele aspecte ale muncii de culturalizare a maselor.

Panoul următor reflectă grija partidului și guvernului pentru ocrotirea sănătății populației Capitalei. În ilustrarea acestei teme au fost expuse piese care reprezintă realizările regimului nostru în domeniul asistenței medicale: grafic cu creșterea numărului paturilor de spital în ultimii 20 de ani, numărul spitalelor, al circumscripțiilor medico-sanitare, a dispensarelor și farmaciilor în acești ani, fotografiile ilustrând aparatura și intervențiile chirurgicale moderne la care a ajuns știința noastră medicală.

Dezvoltarea sportului în anii puterii populare ilustrat pe un panou prin trei fotografii și un text, popularizează succesele sportului din București pe plan mondial și aspecte ale noilor baze sportive ce au luat ființă în perioada respectivă. Expoziția se încheie cu un panou dedicat creșterii continue a nivelului de trai, material și cultural, al oamenilor muncii, lege de bază a Partidului Muncitoresc Român.

La proiectarea expoziției s-a avut în vedere specificul spațiului afectat (toți pereții sălilor pot fi întrebuințați în întregime pentru expunere), conținutul și caracterul festiv al acesteia, ca urmare au fost folosite pentru ilustrarea temelor, panouri de mari dimensiuni, special comandate, care dau o notă de sobrietate dar în același timp și de eleganță. Existența câtorva vitrine care parcă fac corp comun cu panourile și fondul coloristic adecvat, creiază o decorație artistică reușită ce contribuie la o rapidă atracție a conținutului temelor expuse.

Fiind folosite în mare majoritate ca material ilustrativ piese bidimensionale — fotografii și texte — care după cum se știe obosesc repede atenția vizitatorilor prin monotonia lor, s-a căutat ca prin folosirea diferitelor metode de efect în prezentarea exponatelor (dispunerea pe panouri, dimensiuni, colorit etc.) și o alcătuire clară și expresivă a materialelor să se realizeze o expoziție cu un conținut și o expunere muzeografică corespunzătoare.

Astfel fotografiile fiind bine concepute și selecționate cuprind esența concepției respective evitând aglomerarea exponatelor. Textele deși destul de numeroase și uneori chiar lungi, prin conținutul și claritatea lor contribuie la scoaterea în evidență a problemelor principale. Dacă totuși unele dintre ele ar fi fost realizate sub formă de grafic cu cât mai puține cifre și sugestiv redate, conținutul lor ar fi fost mai ușor de înțeles. Astfel, tabelul cu numărul și destinația clădirilor distruse de bombardamente, din primul panou al Pavilionul „B”, deși conține date foarte interesante,

aceste fiind numeroase sînt percepute mai greu de vizitator. Dacă s-ar fi renunțat la unele dintre ele și dacă s-ar fi folosit o altă formulă de exprimare grafică, nu redarea sub formă de tabel, desigur că panoul respectiv s-ar fi bucurat de mai mult succes. La fel și tabelul statistic cu produsele industriale bucureștene realizate în anii 1950—1955—1963 din Pavilionul „A“.

Calitatea textelor crește însă prin felul cum au fost ele realizate grafic. Literele în relief executate din material plastic de culoare închisă, de dimensiuni mari, proporționale cu mărimea panourilor și sălilor, aplicate pe fundal galben sau alb se separă perfect de fond citindu-se cu multă ușurință. De asemeni, etichetele tipărite, formulate scurt și precis, aplicate direct pe fotografie ajută la identificarea imediată a conținutului piesei.

Analizînd în ansamblu expoziția temporară „Orașul București la a XX-a aniversare a eliberării patriei“, apreciem că realizarea acesteia sub aspect științific și muzeografic este un pas înainte în experiența căpătată pînă acum. Deși ea nu a putut cuprinde decît o parte din amplele transformări obținute de oamenii muncii din Capitală, oglindește totuși drumul parcurs de orașul București în cele două decenii de victorioasă revoluție populară și se adaugă numeroaselor manifestări culturale și științifice care scot în evidență succesele obținute de întregul nostru popor în construirea unei vieți noi, fericite.

